

HODNOCENÍ VYBRANÝCH INDIKÁTORŮ V OBLASTI ENERGETIKY

BŘEZEN 2012

Ministerstvo pro místní rozvoj
Odbor řízení a koordinace NSRR
Staroměstské náměstí 6
110 15 Praha 1

E-mail: nok@mmr.cz

Vydáno MMR-NOK 25. dubna 2012

Zpracovali Ing. Martina Honců, Mgr. Tomáš Novotný, Mgr. Veronika Nožičková a Bc. Anna Bubleová

HODNOCENÍ VYBRANÝCH INDIKÁTORŮ V OBLASTI ENERGETIKY

Analýza „Hodnocení vybraných indikátorů v oblasti energetiky“ prezentuje příspěvek SF / FS ke snižování energetické náročnosti českého hospodářství. V tomto programovém období jsou aktivity v oblasti energetiky podporovány především v rámci OP Životní prostředí a OP Podnikání a inovace. Pro účely analýzy byly vybrány dva indikátory, jejichž naplňování vede k dosažení cílů v této oblasti. Konkrétně byly vybrány indikátory, které zachycují aktivity v oblasti **spotřeby energie** a kapacit **obnovitelných zdrojů energie**¹ (dále OZE). Analýza je zaměřena na zhodnocení aktuálního stavu plnění indikátorů „Snižování spotřeby energie“ a „Zvýšení kapacit na výrobu energie z obnovitelných zdrojů“. Vyhodnocení je postaveno na aktuálních datech plnění zvolených indikátorů, indikátory jsou také hodnoceny v návaznosti na stav dané oblasti v Česku a v neposlední řadě je také zohledněno územní rozložení aktivit, které naplňují tyto indikátory.

ENERGETIKA

Energetika je odvětví, které významně ovlivňuje hospodářský, společenský a osobní život všech občanů. Energetická náročnost ekonomiky je ukazatelem vyspělosti hospodářství, zvláště pak průmyslu. Snižování energetické náročnosti indikuje úspěšnost strukturálních změn a modernizaci průmyslu. Snižování energetické náročnosti, ať přímé či nepřímé (materiálové), je pro průmyslová odvětví v Česku klíčovým faktorem dosažení vyšší konkurenceschopnosti.

Zajištění fungování energetického sektoru je základní podmínkou bezpečnosti státu. Respektování energetické bezpečnosti, nezávislosti a udržitelného vývoje jsou klíčovou otázkou v plánování rozvoje². Základním rámcem energetické politiky státu jsou dlouhodobé strategické cíle a vývoj politiky EU. V Česku tyto vize, strategické cíle a priority energetického hospodářství stanovuje Státní energetická koncepce ČR.

Snahou aktivit v oblasti energetiky je vytvoření efektivního trhu s co největší konkurencí, který bude zajišťovat maximální dostupnost všech zdrojů na trhu a snížení energetické náročnosti bez dopadů na snížení zaměstnanosti. Důsledkem je závislost jednotlivých národních subsystémů, vytváření globálních strategií a technické propojenosti národních systémů koordinovaných na regionální úrovni. Důraz je kladen i na rozvoj infrastruktury pro zajištění bezpečnosti dodávek plynárenství, ropy a elektroenergetiky. Česko má v tomto příznivou geografickou polohu k využití a posílení postupné integrace energetických trhů, energetické bezpečnosti a nezávislosti³.

¹ Obnovitelný zdroj energie (OZE) – obnovitelný nefosilní zdroj energie, jehož zdrojem je energie větru, energie slunečního záření, geotermální energie, energie vody, energie půdy, energie vzduchu, energie biomasy, energie skládkového plynu, energie kalového plynu a energie bioplynu (zákon č. 91/2005 Sb., § 31, odst. 1).

² Aktualizace Státní energetické koncepce České republiky, Praha – únor 2010.

³ Aktualizace Státní energetické koncepce České republiky, Praha – únor 2010.

STAV ENERGETIKY V ČESKU A PŘÍSPĚVEK NSRR

Česko se v energetické náročnosti ekonomiky a domácností nachází nad průměrem zemí EU⁴, průměrná z pohledu zemí EU je spotřeba energie na obyvatele. V Česku tak existuje vysoký potenciál pro investice do úsporných projektů, a to zejména veřejného sektoru (zdravotnictví, školství) a sektoru bydlení. Tento potenciál úspor je jednak důsledkem nedostatku finančních prostředků, které do této oblasti směřují a také nedostatkem znalostí v oblasti efektivního využívání energií u domácností, terciární sféry a malých a středně velkých průmyslových podniků⁵.

Problematika energetické náročnosti českého hospodářství je v NSRR řešena ve třetím strategickém cíli „**Atraktivní prostředí**“, konkrétně v první prioritě „**Ochrana a zlepšení kvality životního prostředí**“. Cílem priority je zejména **podpora úspor energií** prostřednictvím zlepšení dostupnosti environmentální infrastruktury a v této souvislosti také obnovení a zvýšení kvality životního prostředí. Tento cíl společně s prvním strategickým cílem „Konkurenceschopná česká ekonomika“ vytváří podmínky ke stimulaci aktivit podnikatelů v oblasti snižování energetické náročnosti výroby a spotřeby fosilních primárních energetických zdrojů. Podporuje začínající podnikatele v aktivitách vedoucích k vyššímu využívání OZE a druhotných zdrojů energie⁶ a podporuje projekty, jejichž výstupy povedou ke zvyšování účinnosti při výrobě, přenosu a spotřebě energií. Podpora se vzhledem k vysoké energetické náročnosti ekonomiky zaměřuje na zavádění opatření, která významným způsobem snižují spotřebu energií, zvyšují povědomí o potřebnosti energetického managementu a umožňují jeho zavádění.

Na úrovni jednotlivých OP je na plnění cílů směřujících ke snižování energetické náročnosti hospodářství zaměřen **OP Životní prostředí**, a to prostřednictvím třetí prioritní osy „**Udržitelné využívání zdrojů energie**“, na kterou připadá 13,7 % celkové alokace OP (19,9 mld. Kč). Cílem aktivit, podporovaných z této osy, je udržitelné využívání zejména OZE a prosazování úspor energie. Dlouhodobým cílem je zvýšení využití OZE při výrobě elektřiny a tepla a vyšší využití odpadního tepla. Problematikou snížení spotřeby energie se zabývají obě oblasti podpory této prioritní osy, oblast podpory 3.1 „Výstavba nových zařízení a rekonstrukce stávajících zařízení s cílem využívání OZE pro výrobu tepla, elektřiny a kombinované výroby tepla a elektřiny“ a oblast podpory 3.2 „Realizace úspor energie a využívání odpadního tepla“.

Druhým OP, který přispívá ke snižování energetické náročnosti hospodářství, je **OP Podnikání a inovace**, konkrétně jsou tyto aktivity podporovány ze třetí prioritní osy „**Efektivní energie**“, s 11,7 % celkové alokace OP (11,3 mld. Kč). Cílem aktivit realizovaných v této prioritní ose je stimulovat podnikatele v oblasti snižování energetické náročnosti výroby a spotřeby fosilních primárních energetických zdrojů a podpořit začínající podnikatele v aktivitách vedoucích k vyššímu

⁴ Rozdílná ekonomická výkonnost srovnávaných zemí prostřednictvím nižšího ocenění produktů ovlivňuje parametr ekonomické náročnosti a tím zkrlesluje pohled na energetické nároky dané země.

⁵ Aktualizace Státní energetické koncepce České republiky, Praha – únor 2010.

⁶ Druhotný energetický zdroj - využitelný energetický zdroj, jehož energetický potenciál vzniká jako vedlejší produkt při přeměně a konečné spotřebě energie, při uvolňování z bituminozních hornin a uhelných pánví nebo při energetickém využívání nebo odstraňování odpadů a náhradních paliv vyrobených na bázi odpadů nebo při jiné hospodářské činnosti (zákon č. 91/2005 Sb., § 2, bod 32).

využívání obnovitelných a druhotných zdrojů energie. Podpora je realizována prostřednictvím jediné oblasti podpory této osy, oblasti podpory 3.1 „Úspory energie a obnovitelné zdroje energie“.

Aktuální stav realizace výše uvedených prioritních os a oblastí podpory je souhrnně uveden v tabulce č. 1. Zazávazkovaná finanční alokace třetí prioritní osy OP Životní prostředí odpovídá 48,7 % celkové alokace osy, v OP Podnikání a inovace je realizace prioritní osy zaměřené na efektivní energii o něco dále a prostředky kryté Rozhodnutím dosahují již téměř ¾ alokace této prioritní osy, konkrétně je to 70,9 % alokace.

Tab. 1 – Finanční prostředky vybraných prioritních os / oblastí podpory

Prioritní osa / Oblast podpory		Celková alokace podpory 2007–2013	Projekty s vydaným Rozhodnutím		
			mil. Kč	%	
-		mil. Kč	mil. Kč	%	
OP ŽP	2.3	Udržitelné využívání zdrojů energie	19 852,3	9 659,0	48,7
	2.3.1	Výstavba nových zařízení a rekonstrukce stávajících zařízení s cílem využívání OZE pro výrobu tepla, elektřiny a kombinované výroby tepla a elektřiny	4 302,3	368,9	8,6
	2.3.2	Realizace úspor energie a využívání odpadního tepla	15 550,0	9 290,1	59,7
OP PI	3.3	Efektivní energie	11 312,6	8 023,3	70,9
	3.3.1	Úspory energie a obnovitelné zdroje energie	11 312,6	8 023,3	70,9

Zdroj: MSC2007 – 4. 4. 2012

SNÍŽENÍ SPOTŘEBY ENERGIE

Snížení spotřeby energie je v současné době aktuálním a často diskutovaným tématem. Nehospodárné zacházení s energiemi vede k postupnému vyčerpávání neobnovitelných zdrojů energií. Česká ekonomika se dlouhodobě vyznačuje vysokou energetickou náročností, nízkým podílem obnovitelných energetických zdrojů a nižší mírou energetické výtěžnosti tradičních zdrojů. Jeden z největších potencialů úspor energií je kromě dopravy a průmyslu také bytový sektor⁷.

Maximalizace energetické efektivity by do roku 2030 měla vést ke snížení spotřeby energie na jednotku HDP na 37,5 % úroveň z roku 2000 (snížení by mělo dosáhnout 62,5 %). Největší ekonomický potenciál úspor je ve velkých podnicích, budovách pro bydlení, při výrobě, přenosu a transformaci energií. Minimálního přírůstku by měla dosáhnout spotřeba primárních energetických zdrojů, mělo by dojít ke změně struktury primárních zdrojů energie a vyšší důraz na využívání OZE.

Indikátor „Snížení spotřeby energie“

Hlavní indikátor, kterým je sledován pokrok v naplňování cíle v oblasti snižování energetické náročnosti české ekonomiky, je indikátor „**Snížení spotřeby energie**“. Indikátor vyjadřuje, jak se sníží spotřeba energie v souvislosti s přímou realizací projektu v gigajoulech za rok.

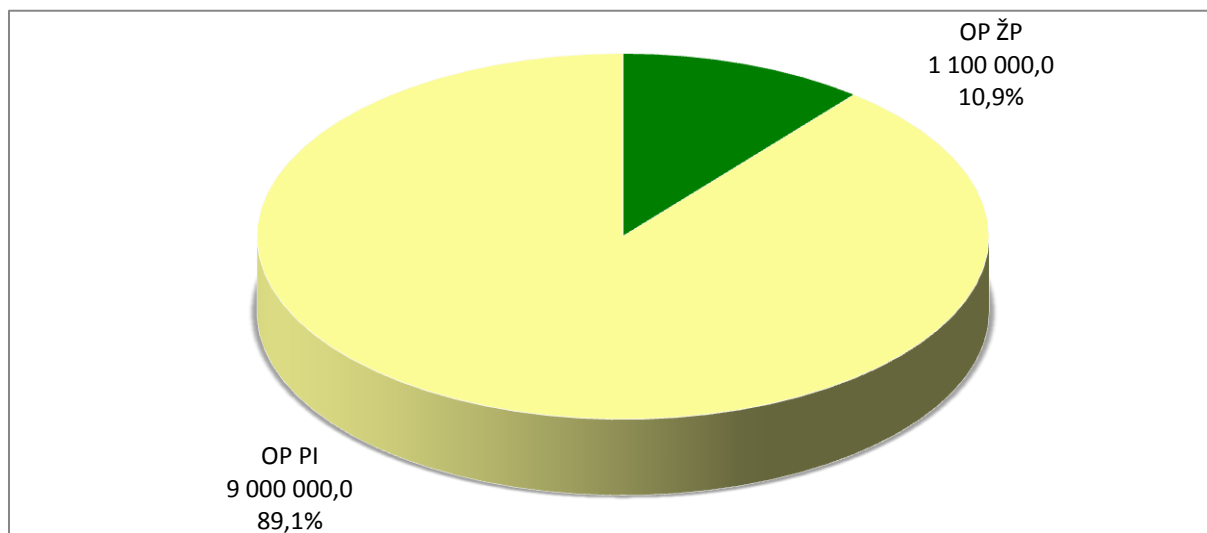
⁷ Aktualizace Státní energetické koncepce České republiky, Praha – únor 2010.

Tab. 2 – Plnění indikátoru „Snížení spotřeby energie“

Kód	Název indikátoru	Měrná jednotka	Výchozí hodnota	Cílová hodnota	Závazek příjemce	Míra závazku příjemců (v %)	Dosažená hodnota
364300	Snížení spotřeby energie	GJ/rok	0,0	10 100 000,0	6 666 286,6	66,0	709 869,4
	- z toho OP PI	GJ/rok	0,0	9 000 000,0	5 398 755,0	60,0	516 152,0
	- z toho OP ŽP	GJ/rok	0,0	1 100 000,0	1 267 531,6	115,2	193 717,4

Zdroj: MSC2007 – 4. 4. 2012

Celková cílová hodnota indikátoru „Snížení spotřeby energie“ je 10,1 mil. GJ/rok. OP Podnikání a inovace se zavázal EK k téměř 90 % cílové hodnoty, OP Životní prostředí má cílovou hodnotu indikátoru 1,1 mil. GJ/rok, tj. 10,9 % (graf 1).

Graf 1 – Podíl OP PI a OP ŽP na cílové hodnotě indikátoru „Snížení spotřeby energie“ – celková cílová hodnota 10 100 000 GJ/rok

Zdroj: Programové dokumenty OP PI a OP ŽP, vlastní zpracování.

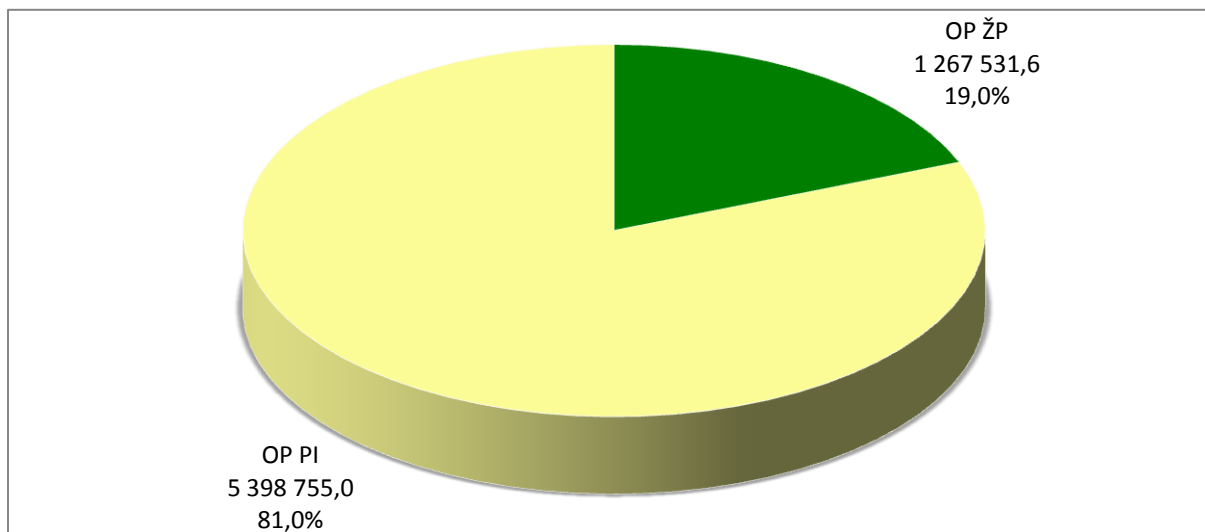
Celkový závazek indikátoru „Snížení spotřeby energie“ je 6,7 mil. GJ / rok, což odpovídá 66,0 % cílové hodnoty. Dosažená hodnota zatím odpovídá 7,0 % cílové hodnoty.

Rozložení závazku indikátoru mezi jednotlivé OP znázorňuje následující graf č. 2. Závazek příjemců OP Podnikání a inovace je 5,3 mil. GJ / rok, tento závazek odpovídá 60,0 % cílové hodnoty nastavené v OP Podnikání a inovace (tab. 2), tzn. v porovnání se zavázovanou finanční alokací ve výši 70,9 % celkové alokace osy, se plnění indikátoru plní v souladu s finančním čerpáním.

Plnění ze strany OP Životní prostředí je 1,3 mil. GJ/rok, tj. 115,2 % cílové hodnoty OP Životní prostředí. Indikátor je přeplňován a jeho plnění je ve významném předstihu před finančním čerpáním (k 4. dubnu 2012 je finanční závazek osy 48,7 % alokace osy).

Celkově můžeme zhodnotit, že aktivita směřující ke snížení spotřeby energie je úspěšně naplňována a indikátor pravděpodobně dosáhne vyšších hodnot, než se očekávalo.

Graf 2 – Podíl jednotlivých OP PI a OP ŽP na závazku indikátoru „Snížení spotřeby energie“ – celková cílová hodnota 6 666 286,6 GJ/rok

Zdroj: MSC2007 - 4. 4. 2012

Ke snížení spotřeby energie z převážné většiny přispívá **OP Podnikání a inovace**. Podpořené projekty jsou zaměřené zejména na úspory energie a OZE. Projektové aktivity zlepšují stav tepelně-technických vlastností výrobních a podnikatelských objektů (zateplení) a využívají odpadní teplo a úspory energií ke snížení energetické náročnosti výroby a podnikatelských aktivit. Realizované projekty modernizují podnikovou výrobní činnost a s pomocí komplexních opatření vedou ke snížení energetické spotřeby a k energetické úspoře.

Zbylou část naplnění indikátoru „Snížení spotřeby energie“ zajišťuje **OP Životní prostředí**. V rámci své prioritní osy „Efektivní energie“ přispívá k plnění indikátoru realizací úspor energie, využíváním odpadního tepla výstavbou nových zařízení a rekonstrukcí stávajících zařízení s cílem využití OZE pro výrobu elektřiny a tepla. Podporované projekty se zaměřují především na rekonstrukci a zlepšení tepelně-technických vlastností školských zařízení, které vedou k energetickým úsporným opatřením a snížení energetické náročnosti.

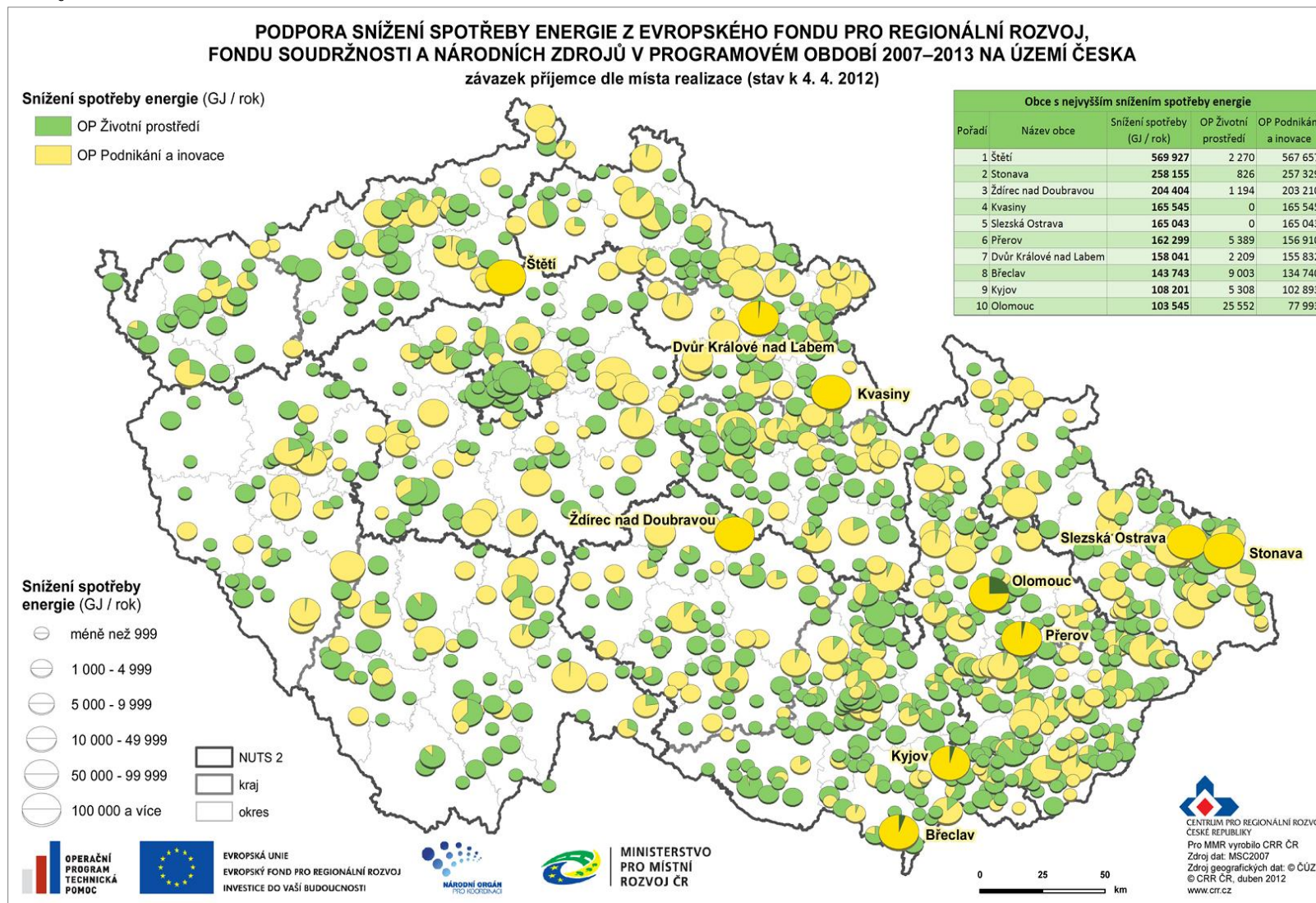
Z prostorového rozmístění projektů, zachyceného na obrázku č. 1, je patrné, že aktivity vedoucí ke snížení spotřeby energie jsou realizovány na celém území Česka. To lze považovat za velmi pozitivní skutečnost. Ve větší míře jsou tyto projekty zastoupeny ve východních Čechách a na Moravě.

V obcích, kde jsou registrovány vysoké hodnoty sledovaného indikátoru, se zpravidla na této hodnotě z velké části podílí projekty zaměřené na snížení spotřeby energie při průmyslové výrobě, tedy při aktivitách, které jsou zpravidla energeticky velmi náročné a mají nízké ekologické parametry nebo při nich vznikají vedlejší produkty využitelné v oblasti energetiky. Příkladem mohou být obce s největší hodnotou indikátoru, uvedené v tabulce na obrázku č. 1. V obci Štětí je realizován projekt na optimalizaci výroby a spotřeby energií v celulózo-papírenském závodě, v obci Ždírec nad Doubravou zase v závodě zpracovávajícím dřevo a s vysokým objemem dřevních zbytků z výroby (biomasa), v obci Kvasiny v lakovně a v obci Stonava a Dvůr Králové nad Labem probíhá

modernizace teplárny. Ve Slezské Ostravě se rekonstruují pecní agregáty a v obci Přerov usilují o energetické úspory při výrobě kyseliny sírové atd.

Na území hlavního města Prahy je zajímavá koncentrace projektů spolufinancovaných z OP Životní prostředí. Jedná se o aktivity zaměřené na snížení energetické zátěže objektů vzdělávacích a zdravotních zařízení a zařízení sociálních služeb.

Obrázek 1

ZVÝŠENÍ KAPACIT NA VÝROBU ENERGIE Z OBNOVITELNÝCH ZDROJŮ

Česko má významný potenciál nahradit fosilní primární energetické zdroje zdroji obnovitelnými a druhotnými. OZE jsou přírodní energetické zdroje, které mají schopnost částečné nebo úplné obnovy. Patří mezi ně především sluneční, větrná a vodní energie a biomasa. Potenciál dosud není dostatečně využit zejména v oblasti biomasy a bioplynu, potenciál velkých vodních elektráren je v Česku prakticky vyčerpán, ale malé vodní elektrárny lze stále stavět. Sluneční a větrná energie je v Česku využívána zatím jen částečně. Podpora ze SF / FS v této oblasti není nezanedbatelná. Zejména v oblasti výroby elektřiny z OZE lze přínos OP Podnikání a inovace k jejímu zvýšení označit za zásadní.

Indikátor „Zvýšení kapacit na výrobu energie z obnovitelných zdrojů“

Hlavním indikátorem této aktivity je „Zvýšení kapacit na výrobu energie z obnovitelných zdrojů“, ve kterém příjemci vykazují celkový přírůstek kapacit (maximálně možný výkon) na výrobu energie (elektrický a tepelný výkon) z OZE v megawattech.

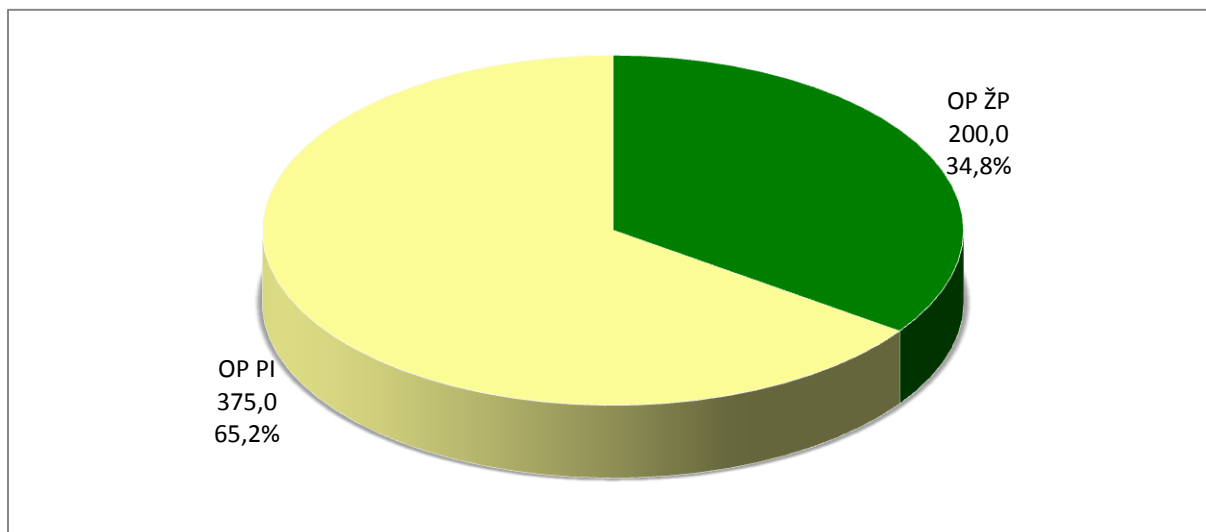
Tab. 3 – Plnění indikátoru „Zvýšení kapacit na výrobu energie z obnovitelných zdrojů“

Kód	Název indikátoru	Měrná jednotka	Výchozí hodnota	Cílová hodnota	Závazek příjemce	Míra závazku příjemců (v %)	Dosažená hodnota
360300	Zvýšení kapacit na výrobu energie z obnovitelných zdrojů	Počet MW	0,0	575,0	240,7	41,9	51,8
	- z toho OP PI	Počet MW	0,0	375,0	224,1	59,8	42,7
	- z toho OP ŽP	Počet MW	0,0	200,0	16,6	8,3	8,3

Zdroj: MSC2007 – 4. 4. 2012

Celková cílová hodnota indikátoru „Zvýšení kapacit na výrobu energie z obnovitelných zdrojů“ je 575 MW, cílovou hodnotu by měl z 65,2 % plnit OP Podnikání a inovace, z 34,8 % OP Životní prostředí (graf 3).

Graf 3 – Podíl OP PI a OP ŽP na cílové hodnotě indikátoru „Zvýšení kapacit na výrobu energie z obnovitelných zdrojů“ – celková cílová hodnota 575 MW

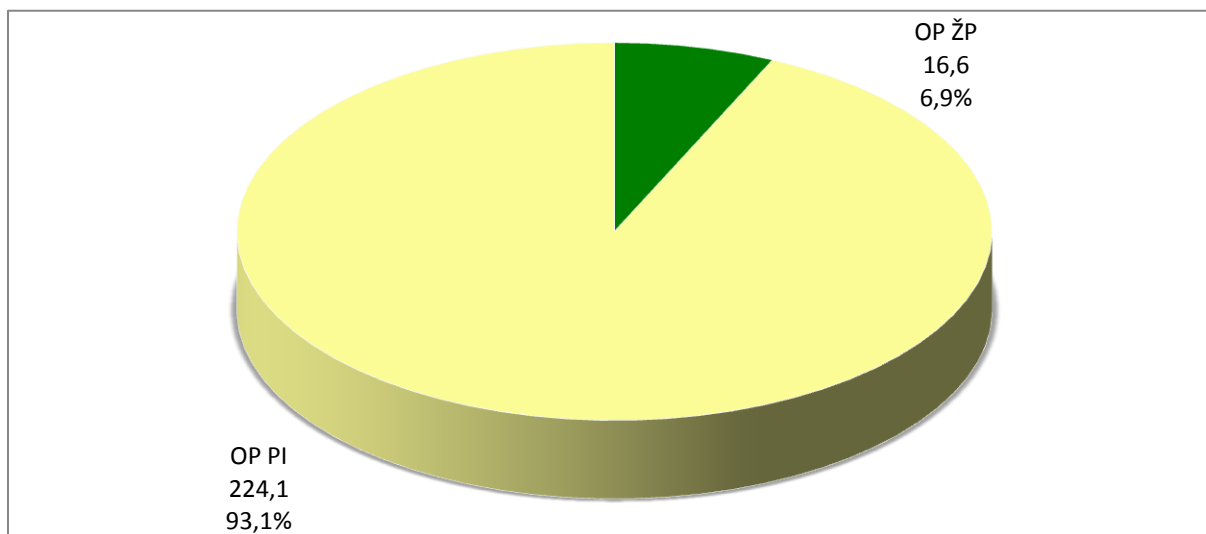

Zdroj: Programové dokumenty OP PI a OP ŽP, vlastní zpracování.

Celkový závazek příjemců NSRR je zvýšit kapacity na výrobu energie z OZE o 240,7 MW, což odpovídá 41,9 % celkové cílové hodnoty indikátoru. Dosažená hodnota je stále nízká, na úrovni 8,9 % cílové hodnoty, tj. 51,8 MW.

Závazek příjemců OP Podnikání a inovace je 224,1 MW, což odpovídá 59,8 % cílové hodnoty (375,0 MW), plnění indikátoru mírně zaostává za finančním závazkem osy (70,9 % celkové alokace osy). Více rizikový je však stav u OP Životní prostředí, kde závazek 16,6 MW odpovídá pouze 8,3 % cílové hodnoty indikátoru (200 MW), plnění silně zaostává za finančním čerpáním (finanční závazek odpovídá 48,7 % alokace osy). Je tedy zřejmé, že k plnění indikátoru „Zvýšení kapacit na výrobu energie z obnovitelných zdrojů“ zatím přispívá hlavně třetí prioritní osa OP Podnikání a inovace, jak také ukazuje následující graf č. 4.

Graf 4 – Podíl jednotlivých OP PI a OP ŽP na závazku indikátoru „Zvýšení kapacit na výrobu energie z obnovitelných zdrojů“ – celkový závazek 240,7 MW

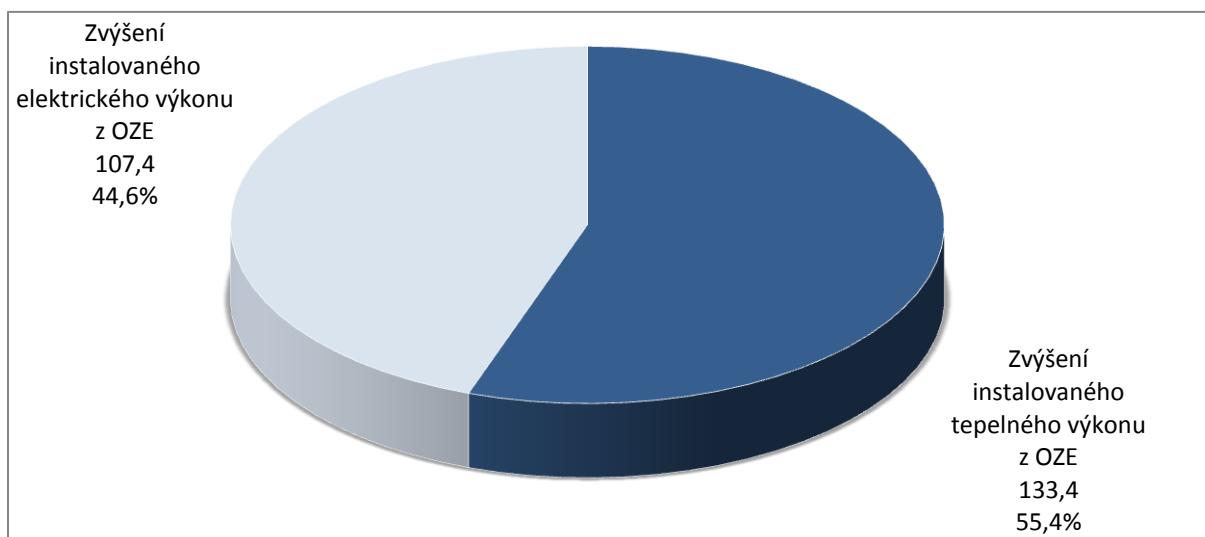

Zdroj: MSC2007 - 4. 4. 2012

Celkové plnění indikátoru se zdá rizikové, především u OP Životní prostředí, kde je ohroženo dosažení plánovaného stavu. V rámci OP Podnikání a inovace bude pravděpodobně cílová hodnota naplněna.

Do hodnot indikátoru „Zvýšení kapacit na výrobu energie z obnovitelných zdrojů“ přispívá celkové zvýšení instalovaného **tepelného výkonu** z OZE a celkové zvýšení instalovaného **elektrického výkonu** z OZE. K naplňování celkového závazku indikátoru přispívá 55,4 % tepelný výkon, ze 44,6 % pak výkon elektrický (graf 5).

Graf 5 – Podíl instalovaného tepelného a elektrického výkonu na závazku indikátoru „Zvýšení kapacit na výrobu energie z obnovitelných zdrojů“ – celkový závazek 240,7 MW

Zdroj: MSC2007 - 4. 4. 2012

Typy využívaných OZE

Mezi OZE, podporované realizovanými projekty NSRR, se řadí solární energie, energie z biomasy a bioplynů, vodní energie a geotermální energie⁸.

Pokud se podíváme na energii získávanou ze slunce, stále více se objevují **solární kolektory**, pomocí nichž se sluneční záření přeměňuje na teplo pro ohřev vody nebo přitápění. Také se rozvíjí nejmladší kategorie zdrojů - **fotovoltaika**. Vyrobeným proudem ve fotovoltaických panelech, křemíkových článcích je možné zajistit napájení nezávislé na dostupnosti elektřiny ze sítě anebo prodávat elektrickou energii do rozvodné sítě⁹.

Také se rozrůstá využívání **biomasy**, čímž jsou myšleny dřeviny, rostliny a organické odpady. Získávání energie z biomasy se provádí různými způsoby, nejznámější je spalování, které se spolu se zplyňováním řadí k tzv. suchým procesům. Při rozkladu organických látek (bez přístupu kyslíku

⁸ Z OP Životní podporuje také větrné elektrárny. V této aktivitě zatím není realizován žádný projekt.

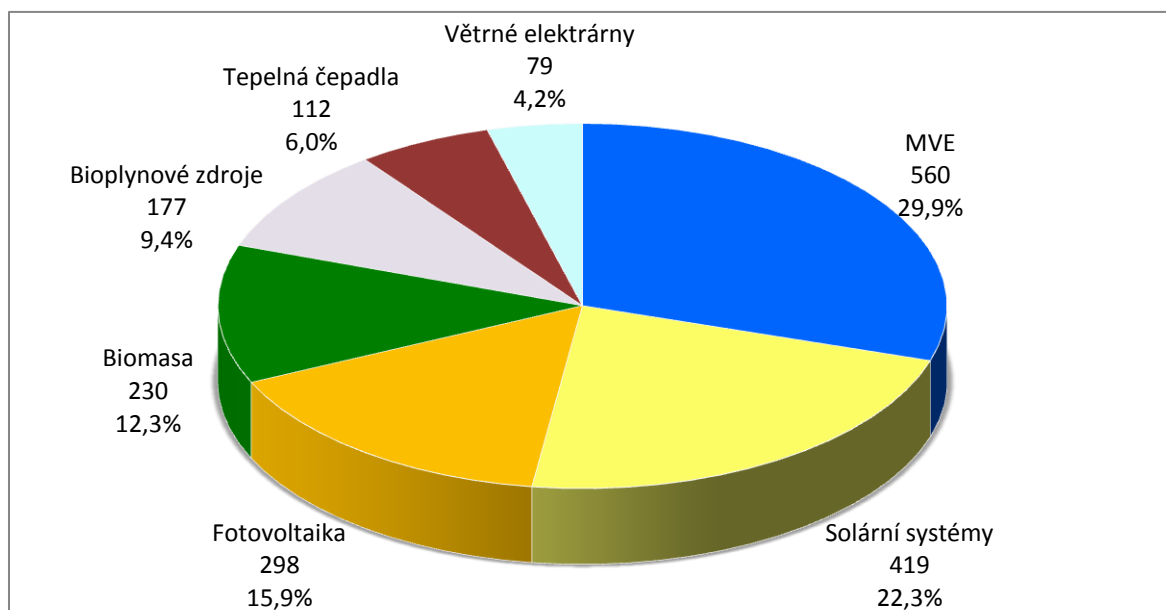
⁹ Atlas zařízení využívajících obnovitelné zdroje energie, <http://calla.ecn.cz/atlas/oatlasu.php>.

vzniká **bioplyn**, ten je možné využívat k vytápění, k pohonu spalovacích motorů anebo k výrobě elektřiny a tepla současně¹⁰.

Vodní energie je v současné době využívána zejména stavbou **malých vodních elektráren** (dále MVE).

Dalším využívaným OZE je geotermální energie, která se získává prostřednictvím vrtů, z nichž se čerpá zemské teplo pro vytápění domů tzv. tepelnými čerpadly. Nejedná se pouze o drahé zemní vrty. **Tepelné čerpadlo** umí využít i teplotu povrchové vrstvy půdy pomocí plošného výměníku v nezamrzlé hloubce, vody (studny, řeky apod.) anebo, nejčastěji teplotu okolního, případně odpadního vzduchu¹¹.

Graf 6 – Počet zařízení využívajících OZE v Česku

Zdroj: Atlas zařízení využívajících obnovitelné zdroje energie, <http://calla.ecn.cz/atlas/index.php>, vlastní grafické zpracování.

Informaci o počtu zařízení využívajících OZE v Česku uvádí graf č. 6. Nejvíce jsou zastoupené MVE, jichž je na území Česka 560, a solární systémy, kterých je evidováno 419. Nejnižší zastoupení mají větrné elektrárny, které podporu z SF / FS nezískávají, a dále tepelná čerpadla, kterých je evidovaných 112.

V aktivitách podporovaných SF / FS (graf 7) je nejčastěji zastoupena výstavba či rekonstrukce MVE, a to u 93 projektů (tj. 29,7 % projektů). Evidujeme 55 až 42 projektů s využitím s využitím tepelných čerpadel, solárních panelů / systémů, kotlů na biomasu a využití bioplynových stanic. Nižší zastoupení je pak u fotovoltaických panelů. V projektech využívajících indikátor „Zvýšení kapacit na výrobu energie z obnovitelných zdrojů“, které často zavádějí změnu vytápění (kotle na biomasu, tepelná čerpadla, solární kolektory atd.), současně dochází k zateplení objektu, výměně oken, atd. (především

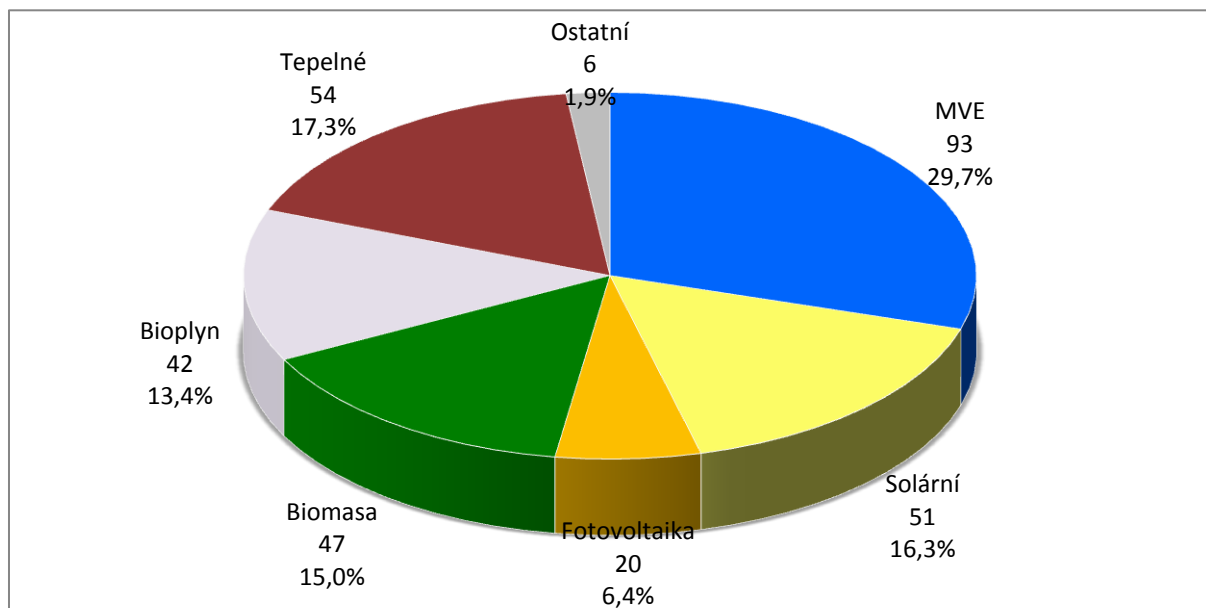
¹⁰ Atlas zařízení využívajících obnovitelné zdroje energie, <http://calla.ecn.cz/atlas/oatlasu.php>.

¹¹ Atlas zařízení využívajících obnovitelné zdroje energie, <http://calla.ecn.cz/atlas/oatlasu.php>.

projekty OP Životní prostředí). Z toho je zřejmé, že zavádění zařízení pro využívání OZE často není jedinou aktivitou projektů, ale probíhá v součinnosti s celkovými energetickými úsporami objektů.

Pro porovnání počtu zařízení využívajících OZE v Česku a počtu projektů spolufinancovaných ze SF / FS, které přispívají ke zvýšení kapacit na výrobu energie z jednotlivých OZE, je bráno, že jeden projekt rovná se jednomu zařízení na využívání OZE. Z porovnání je zřejmé, že příspěvek fondů EU k problematice OZE je poměrně vysoký.

Graf 7 – Počet projektů přispívající k zvýšení kapacit na výrobu jednotlivých typů OZE

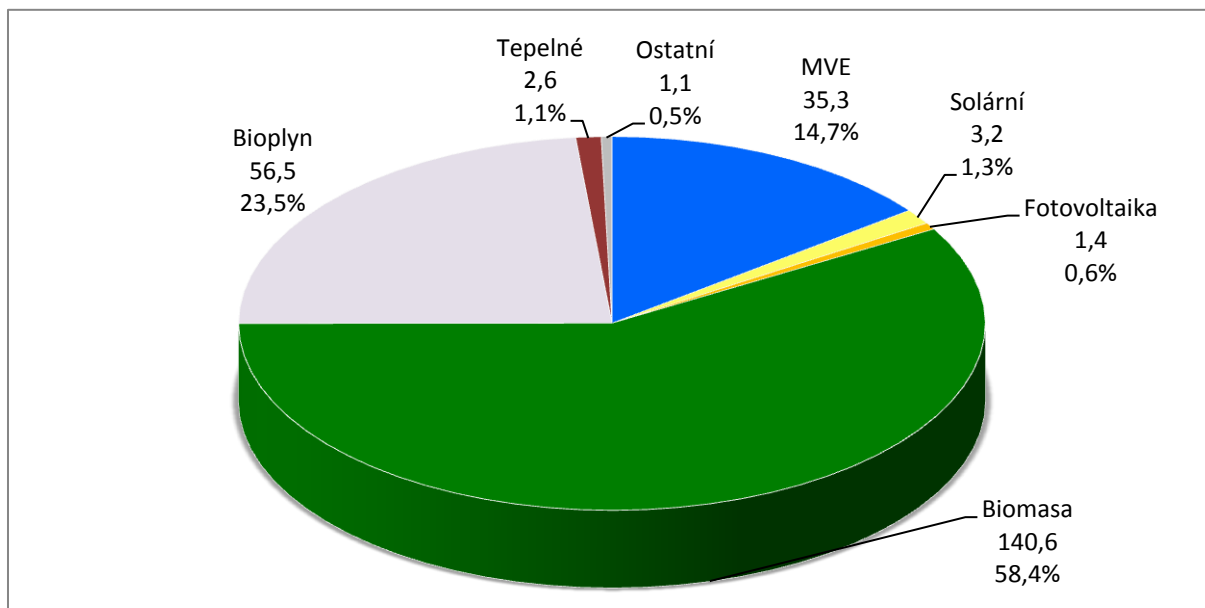
Zdroj: MSC2007 - 4. 4. 2012

Z porovnání OP dle zaměření projektů na jednotlivé OZE lze zjistit, že vznik bioplynových stanic a MVE je podporován pouze v OP Podnikání a inovace. Naopak využívání solární energie (jak solárními panely / systémy, tak fotovoltaickými panely) a tepelných čerpadel je podporováno v rámci OP Životní prostředí. K nárůstu kapacit OZE pro zpracování biomasy přispívají oba programy, v OP Životní prostředí se realizuje 27 projektů v OP Podnikání a inovace 20 projektů.

Graf č. 8 osvětluje příspěvek jednotlivých typů OZE k závazku příjemců indikátoru „Zvýšení kapacit na výrobu energie z obnovitelných zdrojů“. Nadpoloviční většinou se na závazku 240,7 MW podílí využívání biomasy, a to 5,4 %, tj. 140,6 MW. Druhý nejvyšší podíl, téměř čtvrtinový, na celkovém závazku příjemců evidujeme u bioplynu, kde je závazek příjemců 56,5 MW, tj. 23,5 %. Poměrně vysoký podíl na celkovém závazku také evidují MVE, celkem 14,7 %, což odpovídá 35,3 MW. Solární systémy, fotovoltaika a tepelná čerpadla mají řádově nižší podíl na celkovém závazku indikátoru a to v rozmezí 3,2–1,4 %.

Z výše uvedených skutečností je zřejmé, že zařízení instalovaná pro zpracování biomasy a bioplynu nejvíce přispívají k zvyšování kapacit na výrobu OZE.

Graf 8 – Podíl jednotlivých typů OZE na plnění závazku indikátoru „Zvýšení kapacit na výrobu energie z obnovitelných zdrojů“ – celkový závazek 240,7 MW

Zdroj: MSC2007 - 4. 4. 2012

Z rozložení aktivit v oblasti výroby energie z udržitelných zdrojů na území Česka, zachyceném na obrázku č. 2, je patrné, že tyto aktivity jsou zatím realizovány v menší míře. Odpovídá to hodnotě sledovaného indikátoru, který zatím dosahuje poloviny cílové hodnoty. Více projektů zaměřených na výrobu energie z OZE je doposud realizováno ve východních, severních, jižních a středních Čechách, méně v západních Čechách a na Moravě. V obcích, ve kterých bylo dosaženo nejvyššího zvýšení kapacit na výrobu energie z OZE, se na hodnotě indikátoru zpravidla významně podílí projekty zaměřené na výstavbu nového nebo rekonstrukci stávajícího zařízení na výrobu tepla a energie z OZE, např. v obci Kolín, Kutná Hora, Český Krumlov, Sviadnov, Košťany, Krásná Lída, Dobříš a Mostek z biomasy, v obci Litoměřice je zdrojem MVE a v obci Bechyně bioplyn.

Obrázek 2

PODPORA ZVÝŠENÍ KAPACIT NA VÝROBU ENERGIE Z UDRŽITELNÝCH ZDROJŮ Z EVROPSKÉHO FONDU PRO REGIONÁLNÍ ROZVOJ, FONDU SOUDRŽNOSTI A NÁRODNÍCH ZDROJŮ V PROGRAMOVÉM OBDOBÍ 2007–2013 NA ÚZEMÍ ČESKA

závazek příjemce dle místa realizace (stav k 4. 4. 2012)

Zvýšení kapacit na výrobu energie z udržitelných zdrojů (MW)

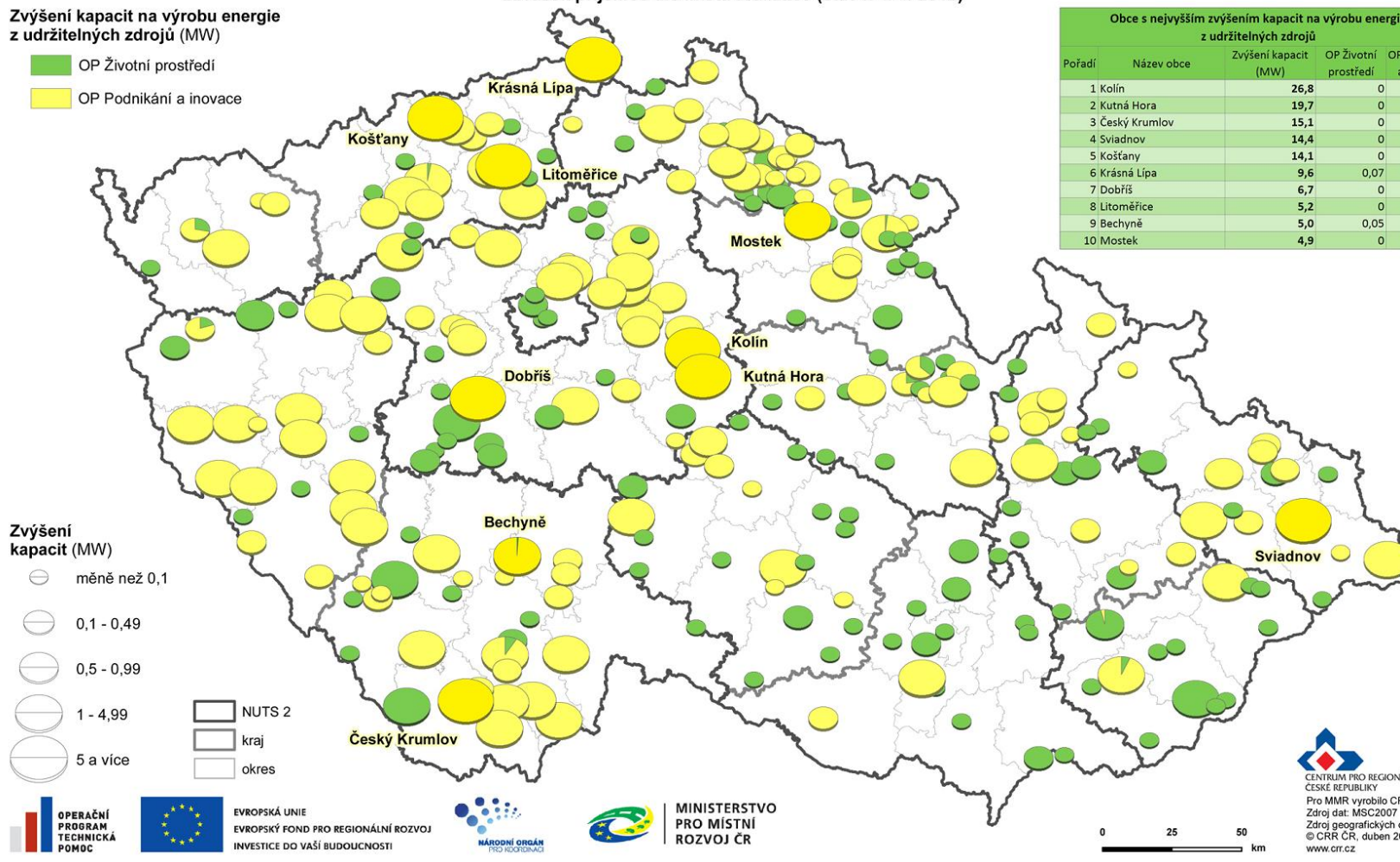
- OP Životní prostředí
- OP Podnikání a inovace

Zvýšení kapacit (MW)

- méně než 0,1
- 0,1 - 0,49
- 0,5 - 0,99
- 1 - 4,99
- 5 a více

- NUTS 2
- kraj
- okres

Obce s nejvyšším zvýšením kapacit na výrobu energie z udržitelných zdrojů				
Pořadí	Název obce	Zvýšení kapacit (MW)	OP Životní prostředí	OP Podnikání a inovace
1	Kolín	26,8	0	26,8
2	Kutná Hora	19,7	0	19,7
3	Český Krumlov	15,1	0	15,1
4	Sviadnov	14,4	0	14,4
5	Košťany	14,1	0	14,1
6	Krásná Lípa	9,6	0,07	9,5
7	Dobříš	6,7	0	6,7
8	Litoměřice	5,2	0	5,2
9	Bechyně	5,0	0,05	4,9
10	Mostek	4,9	0	4,9

EVROPSKÁ UNIE
EVROPSKÝ FOND PRO REGIONÁLNÍ ROZVOJ
INVESTICE DO VAŠÍ BUDOUCNOSTI

MINISTERSTVO
PRO MÍSTNÍ
ROZVOJ ČR

CENTRUM PRO REGIONÁLNÍ ROZVOJ
ČESKÉ REPUBLIKY
Pro MMR vyrobilo CRR ČR
Zdroj dat: MSC2007
Zdroj geografických dat: © ČÚZK
© CRR ČR, duben 2012
www.crr.cz

